

**Discursul Directorului SRI, domnul Eduard Hellvig,
cu ocazia ceremoniei de deschidere a Programului „Securitate în
Regiunea Mării Negre. Provocări comune, viitor sustenabil”**

*Domnule Președinte,
Domnule consilier prezidențial,
Stimați invitați,
Distins auditoriu/ Distinguished guests,*

Personal welcome note in English.

Inaugurăm astăzi o nouă ediție a unui format unic de dezbateri, rezultat al colaborării dintre Universitatea Harvard și Academia Națională de Informații. Mă bucură faptul că, în cadrul acestui parteneriat academic de prestigiu, continuăm să dezvoltăm împreună un program inițiat cu 15 ani în urmă. Acest forum are, de această dată, o semnificație deosebită, având în vedere atât participarea extinsă, reprezentativă pentru țările riverane, cât și problematica tot mai complexă din bazinul Mării Negre.

De-a lungul timpului, noi, românii, am avut, în repetate momente, această convingere, elocvent sintetizată de unul din marii noștri istorici: „Marea Neagră este singurul nostru vecin bun”. Din fericire, sistemul actual de alianțe face ca, în unele privințe, această butadă să nu mai fie valabilă. Pe de altă parte, însă, tocmai Marea Neagră riscă să nu mai reprezinte o vecinătate favorabilă.

După triplarea litoralului rusesc la Marea Neagră, în urma încălcării brutale a suveranității Ucrainei, bazinul pontic e pe cale să devină zona

de suprapunere între două viziuni concurente despre Europa - *viziunea euro-atlantică și cea euro-asiatică*. Provocarea majoră a momentului este, din punctul nostru de vedere, noua falie între Est și Vest, amplificată din păcate de pierderea încrederii reciproce. Mai mult, asistăm în ultima vreme și la reaprinderea „problemei orientale”, odată cu resurecția rivalității ruso-turce.

Astăzi ne aflăm în situația de a constata că sfertul de secol de după căderea Cortinei de Fier nu a fost îndeajuns de înțelept folosit pentru ca un nou model de cooperare să ia locul vechilor rivalități istorice și al ambițiilor de mare putere. Ne surprinde și ne îngrijorează dificultatea unora din vecinii de la Marea Neagră de a ieși din logica belicoasă a secolelor trecute.

De aceea, consider că se impune un efort sporit și imediat în sens preventiv, de descurajare a oricărei noi încercări de recurgere la forță în regiune. Avem așteptări ridicate, în această privință, legate de apropiatul Summit NATO de la Varșovia.

De asemenea, e nevoie, în opinia mea, de un efort comun pentru a ieși din logica periculoasă a confruntării și pentru restabilirea unui cadru de dialog eficient, menit să contribuie la reducerea tensiunilor. Apreciez, în acest sens, că putem revitaliza inclusiv instrumentele de colaborare regională de care dispunem deja. Atât Organizația Cooperării Economice a Mării Negre, cât și Parteneriatul Estic pot apropia mai mult statele din regiune.

Cert este că avem nevoie de dialog în regiunea noastră, pornind chiar de la rolul ce revine Mării Negre în noua ecuație internațională.

Se spune, tot mai frecvent, despre Marea Neagră că este balconul geostrategic care veghează asupra Orientului Mijlociu. Un Orient cuprins de flăcări, care ne privesc, deopotrivă, pe toți cei ce scrutăm Marea Neagră, indiferent în ce mod o facem: cu îngrijorare ori cu porniri revanșarde.

„Răzbunarea geografiei” spune, pe bună dreptate, Robert Kaplan. Dar și, cred eu, răzbunarea lecțiilor neînvățate ale istoriei. În fața unor pericole de asemenea factură, România se încapătănează, astăzi, să fie o ancoră de stabilitate la țărmul Mării Negre.

Din Maghreb până în Asia Centrală se întinde acum o axă a instabilității, asupra căreia Marea Neagră poate avea rolul fundamental de pivot, atât pacific, cât și democratic. Acest creuzet istoric devine, din nou, răscrucea unor interese comerciale majore, de această dată fiind vorba de marile rute energetice, dar și a unor dinamici demografice și migratorii cu potențial exploziv.

În acest context, în fața expansiunii haosului care privilegiază terorismul și fundamentalismul, Marea Neagră poate și trebuie să devină o platformă de stabilitate. Acest fapt stă în puterile noastre, cu o condiție: să admitem – și mă refer acum la toți actorii implicați în regiune – că interesele comune în materie de securitate primează, în fapt, asupra oricărui motiv de dispută.

Terorism, criminalitate transfrontalieră, trafic de persoane, arme și droguri. Acestea sunt doar câteva din amenințările asupra întregii vecinătăți a Mării Negre, care ispitește prin potențialul său de placă turnantă între lumi atât de diferite, dar numai aparent ireconciliabile.

În aceste condiții, consider că se impune o cooperare mai strânsă între serviciile de informații din regiune și, într-un cadru mai larg, între structurile membre ale parteneriatului euro-atlantic. Cooperarea internațională este una din prioritățile mandatului meu de director al Serviciului Român de Informații și, în această direcție, am acordat o atenție deosebită discuțiilor directe cu partenerii noștri, cu accent pe dimensiunea regională a schimbului de date și expertiză.

În același timp, sunt nevoit să constat, în urma atentatelor teroriste din ultimul an din Europa, că există mai degrabă curențe la nivelul utilizării informațiilor, a analizei și exploatării lor, decât în privința comunicării. Uneori, nu doar lipsa încrederii este cauza acestei exploatare deficitare a

datelor partajate între servicii, ci și dificultatea adaptării la noua realitate, nelineară și violentă.

Doamnelor și domnilor,

Am ținut să vă împărtășesc aceste gânduri, în speranța că forumul nostru, consacrat Mării Negre, poate fi un catalizator al soluțiilor durabile la multitudinea de provocări comune, tot mai complexe și interconectate.

Eu vă doresc mult succes și vă asigur de sprijinul Serviciului Român de Informații pentru eforturile dumneavoastră în serviciul dialogului, transparenței și cooperării.

Vă mulțumesc pentru atenție.